॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ धर्मात्मा वदतीतिशेषः ॥ सत्यप्रतिश्रवः सत्यप्रतिज्ञः ॥ ५१ ॥ कणमानः ॥ इतिरामाभि०वा० कि० एकत्रिंशः सर्गः ॥ ३१ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥
अंगदस्येति ॥ १ ॥ गुरुलाघवं गुरुत्वलघुत्वेत्यर्थः ॥ २ ॥ दुर्व्याहृतं अनुचितवचनमुक्तं दुरनुष्ठितं अनुचितं कृत्यं कृतमितिशेषः ॥ ३ ॥ कोपकारणमुन्नयति ॥ असुहृद्भि
रिति ॥ असुहृदः शत्रवः अमित्राः अपकारिणः अंतरं छिद्रं असंभूतान् अनुसन्धान् श्रावितो नूनमितिशेषः ॥ ४ ॥ अत्र लक्ष्मणकोपविषये तावत्प्रथमतः यथा तत्वा

अयंचतनयोराजन्तारायादयितोंगदः ॥ लक्ष्मणेनसकाशंतेप्रेषितस्त्वरयानघ ॥ ४८ ॥ सोयंरोषपरीताक्षोद्वारितिष्ठतिवीर्यवान् ॥
वानरान्वानरपतेचक्षुषानिर्दहन्निव ॥ ४९ ॥ तस्यमूर्ध्नाप्रणामंत्वंसपुत्रःसहबांधवः ॥ गच्छशीघ्रंमहाराजरोषोत्यद्योपशाम्यतां ॥ ५० ॥
यथाहिरामोधर्मात्मातत्कुरुष्वसमाहितः ॥ राजन्तिष्ठस्वसमयेभवसत्यप्रतिश्रवः ॥ ५१ ॥ इत्यार्षेश्रीम० वा० कि० एकत्रिंशः
सर्गः ॥ ३१ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ अंगदस्यवचःश्रुत्वासुग्रीवःसचिवैः सह ॥ लक्ष्मणंकुपितंश्रुत्वामुमोचासनमात्मवान् ॥ १ ॥
सचतानब्रवीद्वाक्यंनिश्चित्यगुरुलाघवं ॥ मंत्रज्ञान्मंत्रकुशलोमंत्रेषुपरिनिष्ठितः ॥ २ ॥ नमेदुर्व्याहृतंकिंचिन्नापिमेदुरनुष्ठितं ॥ लक्ष्म
णोराघवभ्राताक्रुद्धः किमितिचिंतये ॥ ३ ॥ असुहृद्भिर्ममामित्रैर्नित्यमंतरदर्शिभिः ॥ ममदोषानसंभूतांछ्रावितोराघवानुजः ॥ ४ ॥
अत्रतावद्यथाबुद्धिः सर्वैरेवयथाविधि ॥ भावस्यनिश्चयस्तावद्विज्ञेयोनिपुणंशनैः ॥ ५ ॥ नखल्वस्तिममत्रासोलक्ष्मणान्नापिराघ
वात् ॥ मित्रंत्वस्थानकुपितंजनयत्येवसंभ्रमं ॥ ६ ॥

त्मिकाबुद्धिर्ज्ञानं यस्मिन्निश्चये सभावस्य कोपस्य निश्चयः तात्विककोपनिमित्तस्य निश्चयोवि
ज्ञेयः कर्त्तव्यः ॥ ५ ॥ त्रासोमदपराधमूलइतिशेषः ॥ कुतस्तर्हित्रासोऽतआह मित्रमिति ॥ अस्थानेऽकांडे वास्तवापराधाभावेपि रिपुकृतमिथ्योपजापेन कुपितं संजात
कोपं मित्रं संभ्रमं भयं जनयत्येव ॥ ६ ॥